Ч. 57 (12.423). Львів, пятниця 14. березня 1930. Pocztowa opłata zaplacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Руїнницькі експерименти фанатиків.

III.

Сталін ствердив у своїй статті, що в СРСР сколективізовано досі 50% сільських господарств і що найважнішою передумовою колективізації є її добровільність. Далі ствердив він, що в деяких районах СРСР, а саме у споживчих московських і в Туркестані були спроби насильного проводження колективізації. До насилля в тих районах Сталін поставився дуже критично і недвозначно їх осудив. Тимчасом ми знаємо з таких авторитетних джерел, як кореспонденції з місць у більшовицькій пресі, що в збіжево-продукційних районах (отже не на півночі і не в Туркестані), як на Україні, в Донеччині, на Кубані, колективізацію проводили насильно, при допомозі нечуваного терору. На Україні, наприклад, суди засипані розправами проти українських селян за чинний опір колективізації. А Верховний Суд у Харкові має таку масу вироків провінціональних судів до затвердження, що не може їх опанувати. Всі ті вироки містять смертні присуди на селян. І саме тому, що це присуди на смерть, вимагають вони затвердження Верховного Суду. В одному місяці лютому ц. р. цей суд розглядав кругло дві тисячі таких вироків, з чого 1.683 затвердив. Отже посереднє твердження Сталіна про добровільність колективізації у полудневих краях СРСР цілковито розминається з правдою.

Зі статті Сталіна далі мусимо робити висновок, що комуністи при практичному переводженні колективізації не мали до березня ц. р. ніякого конкретного пляну. Щойно в перших днях березня появилась обговорювана стаття Сталіна в цій справі та рівночасно з нею опублікований зразковий статут для сільсько-господарських артілей, як єдино доцільної тепер, на думку комуністів, форми колективізації.

Якаж ціль колективізації? Відповідь на це виплаває передовсім з пятилітнього пляну про індустріялізацію СРСР. Колективізація, проваджена тепер у життя в СРСР описаними засобами, є етапом до індустріялізації села. Українські села мають перетворитися в чисто пролетарські осередки на зразок промислових робітничих осередків. Земля буде для них таким самим варстатом праці, як для робітників фабричний станок. Для цього станка байдужим буде, хто на ньому буде працювати, щоби тільки він виконував своє завдання для потреб держави, бо в СРСР не суспільність, а держава, кермована комуністами, є всім: і власником дібр і найціннішим, найвищим добром пролетаріяту. При змеханізуванні села на зразок змеханізування фабричного робітника селянин стане таким-же самим пролетарем як фабричний робітник, тобто пролетарем, що, на думку комуністів, є громадянином цілого світу, що не привязує ніякої ваги ні до місця свого осідку ні до батьківщини, а інтересується тільки тим, щоби найти працю, при чім цілком не турбується, де буде ця праця — на Україні, чи в Москві, в Америці чи в Китаю. Робітничий пролетаріят можна перекидати з місця на місце, так само можна буде перекидати і сільський пролетаріят, коли для нього земля не буде нічим іншим як тільки станком праці. При успішности колективізації мусів би щезнути і теперішній вигляд сіл. Мешкальні доми мусілиб бути будовані на зразок міських робітничих, отже малиб [illegible] вигляд, так само і господарські бу[illegible]. [illegible] тоді менше місця і побільшило[illegible] землі. Усяж колективна господарка підняла б, на думку комуністів, на найвищий рівень господарську культуру та рільну продукцію.

Артілі мають переходово дещо менші, бо тільки підготовчі до реалізації оконечної мети завдання. В першій точці зразкового статуту для артілей читаємо: „Наймити, бідняки й середняки сіл добровільно обєднуються в сільс.-господ. артіль, щоби спільними засобами виробництва та спільною організованою працею збудувати велике колективне господарство й у такий спосіб забезпечити справжню та цілковиту перемогу над глитаєм, над усіма експльоататорами й ворогами трудящих, справжню й цілковиту перемогу над злиднями й темрявою, над відсталістю дрібного індивідуального господарства й утворити високу продуктивність праці та товаровість колективного господарства“.

Отже найважніше, ударне, що так скажемо, завдання артілей є остаточний розгром кулака чи глитая. На Україні колективізація почалась практично далеко перед появою зразкового статуту артілі. До того відбувалась і відбувається цього року „ударним порядком“ і безплянозо, але за те „стихійно“. „Пролетарська Правда“ з 1. лютого ц. р. писала про те ось як: „Ліквідація куркульства як кляси почалась практично. У богатьох селах та районах **біднота і наймити з власного почину забирають** у куркулів засоби виробництва, забирають землю, будівлі, ухвалюють остаточно знищити куркулів“.

Тепер на Україні лютує на селі терор не тільки проти всіх, що противляться чинно колективізації, але й проти всіх тих селян, яких підозрівають у неприхильности до неї. Тих господарів, у яких сільська голота забрала землю, будинки і худобу, усувають комуністичні карні загони масово з сіл та перевозять їх на Сибір, а на всякий випадок поза межі України, деколи разом з родинами. Досі вивезли з України сотні тисяч селян. В прикордонних західних смугах СРСР селянство тікає через кордон до Польщі, Литви та Латвії перед колективізацією. Все те зветься у Сталіна **добровільністю колективізації**.

Колиж до того додати, що від участи в колективному господарстві відсуджені згідно зі статутом артілей не тільки усі глитаї, але й усі ті мешканці сіл, що позбавлені виборчого права в СРСР, то ясною стане мрячна перспектива всіх ненадійних для комунізму елементів села. Якщо їх не вивезуть на тундри для неминучої їх загибелі, то вони на місцях вигибнуть з голоду.

Для українського народу колективізація, навіть як виключно переходове явище, є страшним лихом. Вона спричинила вже тепер сотні тисяч жертв у найцінішому, працьовитому, патріотичному, бо привязаному до своєї землі і батьківщини, українському селянстві, а в майбутньому проковтне, якщо удержиться, таких жертв ще більше. До того вона доведе нашу нещасну країну дуже скоро до неминучої господарської катастрофи, а її мешканців до нечуваних і невиданих злиднів. Колиб комуністам вдалося закріпити колективізацію, в що ніяка тверезо думаюча людина не може повірити, тоді не виключене масове переселювання населення, перекидання його від одних „станків хліборобської праці“ до інших, з України на Сибір, а з Московщини та Сибірі на Україну. Така процедура підірвалаб в основах само існування нації. Та в практиці це виключене. Ми глибоко пересвідчені, що кремлівські фанатики, з заморочениями глуздами, щойно на цьому діяволському експерименті покінчать остаточно свою „месіяністичну місію“. Бо пімститься на них сама природа за те, що вони її так злочинно насилують.

На велику скалю заініційовані колективістичні експерименти стрінули вже досі таку масу труднощів і перепон, що самі найбільші комуністичні потентати здрігнулися перед загадкою того невідомого, що гряде на них, а що бере свій початок у колективізації. Наглядним доказом цього обговорена стаття Сталіна під вимовним заголовком „Запаморочення від успіхів“. Перечитавши її, набираєш враження, що навіть Сталін повинен був її назвати „Запаморочення від невдач“, бо так наказувалаб льогіка, але він не міг цього зробити. Бож нікому не секрет, що далеко більше запаморочують голови невдачі ніж успіхи. Невдачі позбавляють людей нераз цілковито глуздів та спричинюють у наслідках далеко більші катастрофи, від тих, які повинні були принести. Коли хто топиться, то він рветься до води і тоді, коли його з неї витягнуть. Те саме з комуністами. Коли їх заливає економічна скрута, то вони замість рятуватись від неї, ще її поглиблюють. Якби за всі ці злочинні експерименти доводилося потім терпіти тільки комуністам — усе булоб у порядку, але річ у тім, що за них терплять великі міліони невинного населення. І в тому весь трагізм положення.

По тім боці Збруча...

(Лист зі Скали.)

На терені Скалатщини не бачили ми в останніх тижнях більших груп українських селян-утікачів з другої сторони Збруча. Були лише переходи поодиноких людей, які оповідають жахливі історії про господарку і знущання більшовиків над українським селянством.

Ось передучора (6. ц. м.) прибув більший відділ узброєних у кріси і 2 кулемети більшовиків до села Гукова біля Скали і силою забрав усіх тих, що не є ревними комуністами та вивіз їх у сторону Камянця. В Гукові панував у тім часі нечуваний крик і плач, змішаний зі стрілами з крісів і кулеметів. Того дня виведено з села близько половину людей.

Таксамо, коли вірити втікачам, поступають більшовики в кожному прикордонному селі ти[illegible] з сіл весь той елемент [illegible] і вивезти його [illegible] 70—100 [illegible] краю, або й дальше в Сибір. Через те в [illegible] селах (а певно й дальше) повно плачу й лементу, а нерідко доходить і до стрілянини, як це часто було видно в селі Гукові.

На наше населення по цьому боці Збруча, яке живо цікавиться всім тим, що діється по другому боці, велике, просто потрясаюче враження робить факт, що в зазбручанських селах і місточках церкви позамикані, а священики переслідувані або вивезені не знати куди. Це обурює кожного нашого селянина до живого, якому не міститься просто в голові, як це можна силою відбирати людям віру та ще й переслідувати їх за привязання до своєї церкви.

По другому боці Збруча селами управляє т. зв. сільрада, зложена переважно з найгірших типів села, нерідко кримінальних, які помагають узброєним відділам відбирати від селян збіже, худобу і т. д. При помочі тих відділів переводиться спільне молочення збіжа, з якого якусь частину дістає селянин, а решту забирають до центральних магазинів у Київі, Харкові і ще дальше.

Колективізація по наших селах ведеться тепер цілою силою пари. Колективізують землю, а по селах будують усюди великі стайні, в яких збирають усю худобу, котрою користуються тільки ті селяни, котрих вкаже сільрада. І те лише

тоді, коли це виходить на користь села, ... обірного колективу. Пильнують худоби та роблять нею мало не щодня інші селяни, призначені до того комуністичною сільрадою. З того приводу є теж немало невдоволення.

Загально треба сказати, що українське село цілою тою більшовицькою господаркою обурене зокраю. На жаль, воно безрадне. Будь воно в місті — більшовики не сміліб так з ним поступати й переводити над ним аж такі експерименти! А так воно мусить коритися, хоч — очевидно — не бракує по селах і різкого спротиву, який комуністи ломлять брутальною силою і всіх непокірних немилосердно карають.

Щодо кордону, то він обсаджений сильно червоноармійцями (самі москалі). Втікати за кордон, до Галичини, тамошньому селянинові нема змислу, хоч ми тут уже від неодного втікача чули, що він воліє тут жидові воду носити, як там господарювати... До того довели комуністи нашого селянина своїми дикими, нелюдськими експериментами, своєю протиселянською політикою.

Тут треба зазначити, що придніпрянські селяни не рахують у своїм горю на чужу поміч. Вони ненавидять комуністів, але також боються повороту на Україну давніх поміщиків, чи радше того, що з поворотом старого режіму мусілиб складати великі оплати за знищені двори. Так отже повалення більшовизму самими селянами годі надіятися. Почин до того може вийти радше від війська. Але за військо більшовики дуже дбають, хоч скрута довела там вже до того, що недавно заборонено вже й у червоній армії їсти мясо протягом 19 днів у місяць (військові дістають тепер мясо тільки 11 разів на місяць).

Якби там не було, то переслідування релігії і насильне вводження колективізації розбурхало все українське селянство. Що з того ще вийде, ніхто нині не знає. Загально говорять, що за два-три місяці можна надіятися чогось великого... Г.

Зі страху перед колективізацією.

З польсько-радянського погранича повідомляють, що на відтинку Остріг-Корець 2000 селян пробувало масово перейти польський кордон, втікаючи від насильної колективізації. Над кордоном селян спинили більшовицькі військові відділи і почали з ними боротьбу, так, що від ранку до ночі було чути гарматні та крісові стріли. Більшість збігців мусіла вернутись назад, а ті, яким вдалось втечи до Польщі, оповідають, що комуністи вивозять на Сибір всіх „кулаків", які мають більше як 6 десятин землі, а менші господарства колективізують насильно, забираючи коні, корови і весь інвентар до „комуни", хоч селяни узброєні вилами та косами боронять своєї власности.

СЕНАТ.

Промова сен. Баранника.

(ік) При мін-стві почт і телеграфів коротку промову виголосив сен. Баранник, зупиняючися виключно на відношенню дирекції почт і телегр. до урядовців українців. В обсягу львівської дирекції від 1919 р. принято на службу лише кількох українців, як нижчих функціонарів, ані одного як урядовця. Від 1928 р. принято правда кількох практикантів, але здебільша з партії т. зв. небіщиків москвофілів. Промовець наводить випадок Михайла Гловацького, листаря з Олірної, якого не принято на польську службу після 15 літ бездоганної служби. Опісля пояснює за чому полягає практикування поліційної системи в мін-стві почт і телеграфів висшим мін. Берпером. Міністр на інспекцію на т. зв. „креси" висилає свого особистого секретаря Ясінського, бувш. комісаря поліції, для якого єдиним джерелом інформацій є поліційні установи. Промовець вичисляє конкретні випадки наслідків таких ревізій п. Ясінського в Заліщиках, Чорткові, Самборі, Борині, Дрогобичі й інших. Опісля оповідає про непоборні трудноші, щоби українець в чисто українській місцевости отримав почтову агенцію, оперуючи знову конкретними прикладами з бучацького, жовківського і ін. повітів. Загальне порушення викликує цитування такого випадку. Завідатель залізничої стації п. Дутка в Матієвцях, коло Коломиї 8 літ виконував обовязки курманича стації і почтової агенції на вдоволення начальства і публики. Коли заведено до агенції телефон, на агенцію дістав апетит кревняк місцевого „шподовніка" поліції. Відразу почали йти на п. Дутку ріжні доноси. М. ін. такий, що на гр. кат. Великдень у п. Дутки гості співали „Многая літа", з чого поліція додумалася, що п. Дутка і його жінка є агентами У. Н. Д. О. Наслідком такого доносу відібрано п. Дутці агенцію і перенесено з Матієвець до дирекції в Станиславові. Промовець передбачує, що йому закинуть висування дрібничок, однак ці дрібнички складаються на систему. У відповіди на вчорашну заяву мін. Матушевича при дебаті мін-ства публичних робіт, промовець користає з нагоди, щоби заявити, що для українського населення найприкрішою річчю є невиконування з боку влади власної конституції і нешанування законів та права.

Гувер успокоює Гаїті.

Як відомо на острові Гаїті були поважні заворушення. Президент Зединених Держав Північної Америки Гувер вислав на цей острів окрему комісію для розсліду заворушень, відкликав наджом саря і назначив іншого та почав акцію для реорганізації вищих урядів на Гаїті.

Проти червоного терору.

Протест українського громадянства Равщини

Представники читалень равської філії „Просвіти" й українське громадянство з Равщини, зібрані на Загальних Зборах філії Т-ва „Просвіта" в дні 5. III. ц. р., одноголосно долучуються до протесту цілого культурного світа проти варварського переслідування українського національного руху, релігії і церкви більшовицькою владою. Зібрані протестують проти тортурування і вигублювання свідомого українського громадянства, інтелігенції світської й духовної, селянства й робітництва, а особливо проти виарештування українських мужів науки з акад. С. Єфремовим на чолі і проти таємних і явних убивств, яких доконують червоні кати на землях Вел. України. Зібрані передають своїм катованим братам за Збручем свій братерський привіт та взивають усі наші установи й усе українське громадянство вислати свої протести проти червоного терору на Вел. Україні.

Протест Української Спілки Воєнних Інвалідів.

Московсько-більшовицька влада на Україні катує український нарід. Влада окупантів огнем і мечем нищить свідомий український елемент, який змагає до звільнення поневоленої Батьківщини. Стогне український нарід в ярмі неволі, очікуючи помочі в своїй боротьбі проти окупантів від культурного світу. А поки та поміч прийде, рікою ллється кров кращих синів українського народу. Ворог не зупиняється перед нічим, аби задушити зовсім змагання до волі нашого народу. Останні події на нашій Батьківщині яскраво про це говорять. Арештовано члена Української Академії Наук С. Єфремова, а разом з ним силу українських патріотів. В страшний спосіб переслідується і нищиться українське духовенство, замикаються церкви і т. д. Ми, українські воєнні інваліди, які стратили своє здоровля у боротьбі з більшовиками, гнобителями нашого народу, не можемо байдуже дивитися на останні грізні події на нещасній Україні. Ми звертаємося до цілого культурного світу, а насамперед до інвалідських організацій ФІДАК-у і ЦІАМАК-у з горячим закликом піднести свій голос протесту проти московсько-більшовицького терору на Україні.

Правління Української С-ки Воєнних Інвалідів у Каліші.

Проти Мекдональда.

Опозиція в палаті громад виступила до боротьби проти Мекдональда і опозиційна преса твердить, що ціль тої боротьби є повалення теперішнього уряду та розвязання парляменту.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Виставка українського килиму.

Дня 7. ц. м. відбулося в салях Львівського Промислового Музею святочне відкриття виставки килимів і вишивок, виконаних у робітнях відомої мистецько-промислової кооперативи „Гуцульське Мистецтво" в Косові. Свято відкриття зібрало в викладовій салі музею добірну публику, зложену з представників культурних установ, преси й осіб зацікавлених мистецтвом. Одначе зацікавлення виставкою не обмежилося до моменту вернісажу. Скількість відвідувачів виставки росте з дня на день, більшість експонатів розкуплено, вся львівська преса принесла низку прихильних, деколи ентузіястичних оцінок імпрези. Можна сказати, що успіх цієї, скромної розмірами, виставки перевищив усякі сподівання — килими й вишивки „Гуцульського Мистецтва" здобули публику першим боєм, а серед аналогічних мистецьких імпрез заняли одно з перших місць.

Причина цього виїмкового успіху доволі ясна, для знавця даної ділянки українського прикладного мистецтва, вона просто самозрозуміла; публику, яку дотепер годовано фабричною тандитою, підроблюваною під смак народнього псевдо-примітиву, поставлено перед твори справжнього мистецтва, справжньої народньої творчости, якої джерелом була споконвічна традиція а інтерпретатором справжній, не тільки глибоко освічений, але й творчий мистець. Колись, давним-давно обі ці преважні функції, — звязку з традицією й мистецької творчости, були зъединені в індивідуальности народнього ткача-мистця, нині, після довгої доби занепаду українського килимарства, треба було ці функції розділити; одначе вони обєдналися в результатах своєї співпраці, якими й є експонати згаданої виставки.

Перед нами три просторі музейні салі, зі смаком і розумінням завішані килимами, обставлені габльотами з вишивками та гуцульськими інкрустаціями в дереві.

Те, чим виставка хоче промовити до глядача, чим хоче його заполонити й переконати, розміщено в першій салі. Отже бачимо тут „цвях" виставки — роскішний „Гетьманський килим" скомпонований Робертом Лісовським і цілу низку орнаментальних композицій Петра Холодного молодшого, а далі бл. п. В. Крижанівського й Олени Кульчицької. Вже самі імена артистів прикладені до творів того роду говорять самі за себе. За виїмкою бл. п. В. Крижанівського, якого килим так і прозвано „Експериментом", решта артистів, це вже самі майстри даної ділянки, мистці не тільки творчі, але й солідно обзнайомлені з найкращими памятниками українського старого й сучасного народнього килимарства а в парі з тим люди втаємничені в секрети виробництва й матеріялу. Є тут килими компоновані самими артистами, є теж сучасні транспозиції старих чи народніх зразків, але в кожному з них вичувається праця й творчість очеркненої індивідуальности, якій кориться ткач-виконавець та його послушний станок. Килими першої салі, усі разом і кожний зокрема це до деякої міри ткані картини, річи, які не виявляють охоти пристосовуватися до ансамблю хатньої обстанови, але навпаки вимагають, щоб ця обстанова пристосувалася до них. Килими першої салі, це річи для смакунців, для людей вихованих в атмосфері високої естетичної культури, до яких крім композиційного змислу і краскових вальорів промовляє також матеріял і техніка килиму. Бо власне остання наближує кожний килим до зразків старого килимарства, за якого оригінальними творами биться нині світові музеї й збирачі. Отже, як матеріял чиста вовна, прядена й чесана руками, фарбована рослинними красками, ткана на станку, якого механізм допускає найдалі посунуту свободу людської долоні й контрольну функцію людського ока.

Бо мало того, що той чи інший килим відроблений зі старого зразка чи оригінальної композиції мистця. Усі його прикмети може безповоротно вбити невідповідний матеріял чи фабрична техніка машинової продукції.

Цінність килимів першої салі нашої виставки лягла якраз у тій гармонії поміж мистецьким замислом і відданими йому до диспозиції — технікою і матеріялом.

Зрештою, „Гуцульське Мистецтво" здобуваючи собі імя архитворами своєї продукції, подбало вже про усвідомлення найширших мас власне в напрямі тих таємниць техніки й матеріялу як також у напрямі унагляднення ріжниці поміж мистецьким килимом і килимом масової, півфабричної продукції.

У габльоті поставленій посередині першої салі виставлено зразки природної вовни з аналітичним показом її чесання й крашення природніми красками, що дають тони лагідні, пристосовані до спокійних, згармонізованих переливів. Тут-же показано, як власноручно чищена й прядена вовна утворююча поверхню килиму не дасться запрасувати й знівелювати до рівня збитого фільцу, але завдяки нерівномірности своєї грубости й краскового тону, творить на килимі гру світлотіней і півтонів, що оживлюють килим, дають йому грати кольорами й мінитися. Експонати чергових саль, за виїмком кількох, для яких не стало місця в першій, репрезентативній салі, це вже як сказано річи призначені на масовий збут, дешеві. Правда і ці масові й дешеві продукти далекі від аналогічних тандит наших сучасних килимарень. І тут немає ні одного експонату, якого б „Гуцульське Мистецтво" мусіло посоромитися, і тут задержано певний рівень композиційної тематики й технічної солідности, завдяки чому і ці килими можуть бути цінною складовою частиною хатньої обстанови. Але тут власне переложено високий тон естетичного знавецтва на популярний мотив щоденного вжитку. Самі по собі ці килими моглиб бути вершком продукції хочби найкращих сучасних килимарень, але умішені в сусідстві архитворів першої салі, вони поневолі тратять і може й незаслужено грають ролю негативу виставки. Одначе без них виставка не осягнулаб свого призначення, яким було вказати розвоєві шляхи для відродження українського килиму; а власне виставка „Гуцульське Мистецтво" це перша ластівка відродження тої ділянки української народньої творчости, що перемагаючи довгу добу занепаду, на наших очах зближається до вершин зарезервованих для творів справжнього, великого мистецтва.

На організаційному фронті.

НАРАДА РАДНИХ У СТАРОСАМБІРЩИНІ.

В днi 18/2 ц. р. відбулася в Старому Самборі велика нарада громадських радних у справі оборони громадських бюджетів, заведення української мови по громадах і в справі винищування псів по деяких громадах, як Тершів, Стрільбичі й інші. Присутніх було 223 осіб. Зборами проводив п. Іван Пукач. Про громадські справи говорив сенатор о. Татомир. На нараду прибуло теж до 30 сельробів з наміром внести замішання, але це їм не вдалося і нарада пройшла дуже поважно. Ухвалено резолюції, в яких зібрані запротестували проти стягання в теперішній тяжкий час дорогового податку, проти господарки повітового виділу і проти винищення псів у деяких громадах повіту.

ЗБАРАЩИНА.

Протягом місяця лютого і з початком березня відбулося у Збаращині дальших кільканацять довірочних нарад, а саме: 15/2 ц. р. в Черниховцях, 16-го в Охримівцях, 17-го у Стрилівці, 18-го в Кійданцях, 19-го в Романовім Селі, 22-го у Клебанівці, 23-го в Терпилівці, 24-го в Добромірці, 25-го в Лозівці, 26-го в Гущанках, 27-го в Новім Селі, 28-го в Лисичинцях, 1/3 в Шельпаках і 2/3 в Шилах. В нарадах взяло численну участь громадянство вичислених сіл. Вказати хочби на Стрилівку, де було 149 осіб, Гущанки 158, Лисичинці 168, Терпилівка 195, Черниховці 202, Клебанівка 251, а в Шилах було 334 особи. Свідчить це про велике зацікавлення селян громадськими справами і про їх прихильність до Українського Національно-Демократичного Обєднання. На нарадах реферував п. Гринько Скасків з Підгаєччини. Всюди ухвалено резолюції, в яких одобрюється діяльність Української Парл. Репрезентації й осуджується московсько-більшовицький терор на Великій Україні. В кожному селі вибрано партійний комітет Українського Нац.-Дем. Обєднання. Таким чином Збаращина стає на правильний шлях національної роботи. Слід замітити, що всі наради відбулися дуже поважно і без якихнебудь виступів, ворожих Українському Нац.-Дем. Обєднанню. Лише в одній Лозівці кілька радикальних прихильників забили цвяхами двері читальні, в якій мала відбутися довірочна нарада. Це дуже обурило зібраних громадян, які хотіли відбити двері, але господар Степан Чернявський запросив зібраних до своєї досить обширної хати і там в огрітій хаті відбулася нарада.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

В дні 21/2 ц. р. відбулася довірочна нарада в Ходачкові Малім. Зібралось понад 300 осіб, які з незвичайним зацікавленням вислухали політично-економічного реферату п. Гринька Скаскова, селянина-орґанізатора з Підгаєччини. Зібрані ухвалили одноголосно резолюції про довіря Українській Парл. Репрезентації, а а окремо висловили протест проти червоного терору на Великій Україні.

Жнива смерти в Харкові.

З Риґи подають, що апеляційний суд у Харкові розглянув у місяці лютім два тисячі присудів смерти, з чого затвердив 1683 присудів. Між засудженими найбільше селян, обвинувачених за спротив радянській владі і „бандитизм“, себто участь в повстаннях. Для полагоджування апеляцій у справі присудів визначено в кожнім місяці 3 дні і населення України називає ці дні „днями смерти“.

Що є з ґен. Кутєповим?

Серґій Маслов, голова російських емґрантських організацій в Юґославії у розмові з журналістами заявив, що має відомости, начеб то більшовики вивезли ґен. Кутєпова до Москви тому, що цей ґенерал мав тайні звязки із вищими старшинами червоної армії, при помочі яких хотів викликати протибільшовицький військовий переворот. Від ґенерала Кутєпова більшовики хочуть довідатися, котрі старшини були в змові.

Ґанді буде арештований?

Англійська преса пише, що Ґанді скликає на день 12. березня в Бомбаю великі збори націоналістів і демонстрацію проти арештувань в Індії. З ініціятиви Ґандія в місті Тітабур страйкує 20.000 робітн. на знак протесту проти Анґлії. В Бомбаю ходять поголоски, що анґлійська влада рішена арештувати Ґандія. Ґанді в розмові з журналістами заявив: „Ми індійці здобудемо незалежність, хочби Анґлія вварештувала цілий мій нарід“.

Про шовківництво.

Пригадка на часі.

„Час скоро минає, а не вертає“ — каже наша народня пословиця, тому все у своїм часі повинно бути у нас зроблено. Наші кружки „Сільського Госп.“ повинні вже від тепер, а найпізніше до половини березня замовляти все потрібне насіння в „Сільському Господарі“, щоби централя могла всі замовлення доставити на час, аби не було нарікань, як минулого року.

Маю тут на думці справу шовківничу, що її минулого року ми так гарно започаткували й оснували кільканацять годівель, котрі стanули на відповідній висоті і висадили на нашій галицькій території більше як 20.000 молоденьких морвових дерець та висіяли кілька кільограмів насіння. Деякі більше підприємчиві наші люди, що не жалували праці, добилися вже гарних успіхів у цій ділянці, бо мають уже зверх 10.000 однорічних молоденьких морвових деревець, як прим. п. Крайківський у Болшівцях та інші, котрі можуть зі свого дорібку готові деревцята розпродувати іншим. „Сільський Господар“ у Львові має рівнож свій гарний питомник молодих деревець, у котрім є кількадесить тисяч однорічних деревець. Одначе з уваги на масове запотребування всього того замало.

Крім того „С. Г.“ занявся вишукуванням старих морвових дерев у нашій частині краю; з тою метою вислав свого інструктора в полудневo-східну частину краю. Праця інструктора п. Шембеля увінчалась гарним успіхом. Він відкрив значну скількість старих морвових дерев, що памятають давні, кращі часи. Все те власність наших селян, котрі не вміли тих дерев використовувати на свій пожиток. З присутности у них інструктора вони скористали багато і заохотились до годівлі шовкопрядки та до плекання молодих морвових деревець. В тій цілі „С. Г.“, а радше кооператива „Шовк“ заложить з весною найменше один десяток нових досвідних годівель шовкопрядки в кількох повітах полудневo-східної Галичини. Тому всі наші люди, в яких є бодай одно більше морвове дерево повинні користати з нагоди і вислати в найближчу місцевість, де буде відкритий курс годівлі шовкопрядки, когось зі своєї родини бодай на один день, аби там на місці придивився в який спосіб ведеться годівля, щоб опісля і в себе дома можна було з того одного дерева користати. Памятаймо, що хто має бодай 20 дорослих (десятьлітніх) морвових дерев, той за 6 тижнів праці заробить від 500—600 зол.!

Праця біля шовкопрядки кінчиться завсіди перед жнивами, а як то добре буде заробити на жнива поважнішу суму гроша! Годівля шовкопрядки — це сезонова робота, одинока певна поміч для наших малоземельних рільників; вона певніша, як пасічництво і садівництво, бо ще не було випадку, щоби листя на морвовім дереві не вродилось. Досвід навчив нас минулої зими, що морвові дерева не потерпіли так, як потерпіли сади. Вони, що правда, розвинулися пізніше, як звичайно, але таки розвинулись навіть найстарші і видали велику скількість листя. Памятаймо, що три міліони бідних французьких рільників і стільки-ж італійців живе лишень з годівлі шовкопрядки. А вони заробляють сотки міліонів золотих!

В новіших часах взялися до годівлі шовкопрядки на більшу скалю чехи, болгари, мадяри й серби і кожний з цих невеликих народів має у себе по кілька тисяч годівців шовкопрядки, які стараються у себе цю годівлю щораз більше розводити. Наші сусіди поляки мають у себе вже до 400 осіб, які займаються шовківництвом, а ми розпочали цю роботу щойно минулого року і ще не досягли одної сотки годівців.

Дуже гарний примір дав нам наш один студент з високої школи в Чехословаччині, котрий побачивши, яку велику користь мають чехи з розвою шовківництва, закупив перед кількома роками 7.000 однорічних морвових деревець і післав свому батькові у Звинячі в заліщицькім повіті, аби він засадив ці деревця на своїм грунті. Нині ці деревця (вже чотиролітні) представляють гарний маєток, бо до 30.000 золотих.

З цього повинні брати примір ми всі. Передовсім наша сільська інтелігенція: священики, учителі й інші повинні тим занятися і заохочувати наших селян до засівання своїх грядок насінням морви, аби вже раз ця наша ганьба-верба зникла, а її місце заняла морва, як це не один з наших людей бачив в Італії та у Франції. Морва віддасть нашому селянинові більші услуги, як верба, бо її довгого галузя можна рівнож уживати до городження плотів, а пліт з галузя морви постоїть чотири рази довше, як пліт з верби. Крім того з цвіту морви користають пчоли також, як із верби, а що вже каза-

ГАВРИЇЛ КОСТЕЛЬНИК.

Через давню Угорщину.

3. „Шестимовна держава“.

Здивуєтесь: яка це держава? По черзі слідувала би Мадярщина — невже це „шестимовна держава“? Тай ще тепер після світової війни, коли мадярам повикроювали аж до самих костей усі чужі нації, залишаючи їм тільки кільканацять тисяч словаків кольоністів в околиці Бикиш-Чаба?!... А всетаки так! Коли не віpите, то возьміть мадярський банкнот і читайте:

Öt pengö — Fünf Pengö — Пять пенґывов — Cinci pengei — Pät pengö — Пет пенгова.

Є шість мов, чи нема? На мадярському державному банкноті, а памятаєте, що на мадярській сторінці австро-угорських грошевих банкнотів був тільки мадярський напис. Якийсь інший, як на австрійській сторінці? — Нема й не може бути, бо Мадяроpсаґ цеж „самі, чисті мадяри“, а не як Австрія, сорокатa сваха! — Так мадяри — бувало — відповідали.

А тепер? Бачите, не даремне то „поляк і венґер — два братанки“; стоїть в польській епопеї розвязка загадки: „ile cię cenić trzeba, ten tylko sie dowie kto cię stracił“... Або: „Mądry polak — po szkodzie“.

Притім собі думайте, що хочете, але воно правда.

На Мадярщині дешева II. кляса особового поїзду, зате III. кляса поспішного поїзду надмірно дорога. Мадяри, також шляхта, дуже уважають на те, щоби кожний, що носить „надраґи“ (штани) міг їхати II. клясою. Отже й я їхав. Крім жидів, яких ніде не забракне, а які казали мені сентенцію, яку я признав за слушну: що в Польщі люди краще одягаються, зате в Мадярщині краще віджиливляються. Крім тих жидів, кажу, їхав зо мною ще один правдивий пан (ці жиди були „також мадяри“), молодий, чорнявий, гарний з лиця, що вважав на всі свої рухи рук, ніг, уст, очей — нічим панночка. Думаю, що він поміщик. Усі вони нарікали на теперішне життя. Поміщик не так нарікав, як фільософував, — очевидно, маючи на увазі мене, заграничного гостя, що всетаки говорить по мадярськи, отже, треба надіятись, і симпатизує з мадярами.

— Не маємо ані дров, ані соли, ані нафти, ані заліза, ані... ані... без кінця. Все те мусимо спроваджувати. А те, що ми маємо, — пшениці й вина ніхто від нас не бере. Отже... так не може лишитися! Мусить здійснитися „Паневропа“.

Інша його думка:

— Ми щораз більше приходимо до переконання, що мусимо в середніх школах учитися якоїсь словянської мови. Тільки ще не знаємо: якої. Від Праги по Японію — одно словянське море, а ми — малий острівець у тому морі...

Я собі думав: таки так! „Мудрий поляк по шкоді“, одначе тільки в теорії. Мадяри **вже нині** повинні би вчитися не одної, але двох словянських мов: на полудні: сербської, на півночі — чеської.

В Бачці їхав я в автобусі з одною ароґантною жидівочкою-мадяркою, що цілу лавку завалила своїми валізами, й на всі мови відповідала „нем тудом“. Вона вертала до Сеґедина. Нині в Бачці ще говорять по мадярськи, але за яких 30 літ треба буде такій жидівочці-мадярці, що вміє тільки „нем тудом“ („не знаю“), завісити на шию виписану маршруту... Мадяри в своїх поспішних поїздах уже завели радіо. За 50 сот. слухаєш музики через цілу дорогу. Авдиція дуже сильна й чиста. Кожному поручаю. Слухавки приклеплюються до контактів, що є на поличках у вагоні.

У полудневій Мадярщині бачив я дуже багато антен по селах. Видно, що вже й селяни там мають своє радіо.

Будапешт, як завсіди, напрочуд гарний. Красного міста я не знаю.

ти про листя морви, котрим виключно живиться шовкопрядка, яка збогачує цілі народи! Польща висилає кількадесять міліонів золотих річно за границю за шовк, а якщо розвинемо у себе шовківництво, то ці гроші залишаться у значній части в кишенях нашого народу.

Розвинути у нас шовківництво далеко легше, як деінде, бо ми живемо на найліпшій землі, котрої нам наші сусіди завидують. Морва вдається на всякій землі з винятком підмоклої, а найліпше любить землю піскано-глинясту. Досвід навчив нас, що морва вдається рівнож у глибоких горах Карпатах, на висоті 600—700 метрів, як напр. в селі Вовчім у турчанськім повіті, де о. Яремкевич вигодував кілька тисяч молодих морв. А учитель Михневич в Комарниках та учителька Чайковська в Ботелці Нижній, під самою чеською границею, мають уже кількалітні гарні морвові дерева.

З цього бачимо, що ціла наша земля придатна до розвою шовкопрядки, бо морва приймається всюди. Як це діло у нас за кілька літ розвинеться, залежить виключно від нас самих. Памятаймо про це, аби ми потім на нікого не нарікали!*).

Велика манїфестація німецьких націоналістів.

Похорони великого адмірала Тірпіца в Мюнхені змінилися у велику манїфестацію німецького націоналізму. В імени б. цісаря Вільгельма князь Оскар Пруський зложив на гробі Тірпіца вінок із написом: „Хороброму адміралові, його цісар". На похоронах явився майже весь старшинський корпус німецької фльоти. На похоронах виголошено кільканацять промов у крайно націоналістичному дусі. Ліва преса обурюється, що націоналісти змінили похорони на манїфестацію.

На парляментарній арені.

Сензаційна промова премієра Бартля.

(ік) Підчас дебати над бюджетом президії ради міністрів у сенаті прем. Бартель виголосив промову, яка стала першорядною політичною сензацією дня. Покликавшися на загальну у світі крізу парляментаризму прем. Бартель в надзвичайно гострий спосіб і в різкому тоні критикував польський парляментаризм, накинувся на польських послів і взагалі цілою своєю промовою живо нагадав відомі відчити бувш. прем. Світальського. Головні думки промови прем. Бартля такі: Демократизація парляментарного устрою зробила з членів парляменту своєрідних фахівців і послування стало професією. Посли забувають свою давнішу професію, привязуючися до нової, яка є більш вигідна. Величезна більшість парляменту є пасивною масою людей, які не дають зі себе жадної праці і не орієнтуються у проблемах, а лише є сліпим знаряддям партійних провідників. Свідомість недоторкальности додає членові парляменту крил для контролювання уряду, будучи самому неконтрольованим. Він дістає платню не за працю, лише за факт посідання мандату. Члени парляменту стають представниками партійних управ, а не народу. Такий парляментаризм не є в силі працювати згідно з діловими критеріями. Є річею кращого дальшого розвитку держави і його суспільних верств, щоби змінити такий парляментаризм на інший, який більше відповідав би специфічним умовам Польщі. Премієр відкидає аспірації парляменту правити за посередництвом уряду, якого члени були би лише делегатами парляменту. Ентузіясти парляментарних систем можуть на такі слова обурюватися, але не будуть обурюватися освічені сфери Польщі. Дальше премієр казав про необхідність надати одиниці такі права, які зробили би з неї верховний орган влади в державі. Такою одиницею мав би бути президент.

Враження промови проф. Бартля.

(ік) Як згадано промова проф. Бартля викликала величезну сензацію, тим більше, що ріжні признаки кажуть, що вона не була випадкова, лише наслідком передуманого і організованого пляну. А саме на лавах міністеріяльних були підчас промови прем. Бартля присутні всі до одного міністри, на посольських лавках в сенаті було повно послів з ББ на чолі з полк. Славеком, який ніколи в сенаті не появлявся. Крім того промова прем. Бартля була ще перед виголошенням видрукована в ПАТ-і, отже була правдиво приготована. Коментарі над цею промовою йдуть в ріжних напрямках. Одні вважають її спробою рятувати міністрів Пристора і Червінського шляхом залякання сойму перед пятницевим голосуванням. Інші кажуть, що це демонстація без практичних наслідків, до якої прем. Бартля спонукали войовничі настрої в т. зв. полковницьких колах. Однак найбільше осіб схиляється до погляду, що виступ прем. Бартля буде таки мати деякі наслідки, чи то в зміні курсу нинішнього уряду і позискання собі таким робом підтримки ББ, чи в димісії уряду і приході до влади полковницького кабінету. В звязку з промовою прем. Бартля підтримується поголоска про переформування бюджету ен бльок у сенаті і зачинення сесії в четвер або пятницю. У всякому разі настрої в кулюарах є досить горячкові, наче в рішаючих хвилях перед всякими несподіванками.

Сенат у відповіді прем. Бартелеві:

(ік) Вже підчас промови прем. Бартля з ріжних сторін лівиці і правиці лунали всякі оклики, а після нього кожний промовець посвячував цьому виступові бодай кілька слів. З найбільшою і найсильнішою реплікою виступив сен. Струг (ППС), який м. ін. заявив таке: Прем. Бартель виступив з науками, які є відомі провінціональним слухачам радія, які однак можуть бути в цій палаті непристосовані. Не можна закричати і загукати людей, які творять конституційно моральну цілість. Промовець сумнівається, чи премієр є справді такий сильний, чи так все добре розуміє і є такий певний всего, що тут про це говорив. Промовець не знає жерела цих несподіванок, яких можна тепер сподіватися після виступу премієра, який торкається не сенату, але сойму. Промовець випрошує собі, щоби терен сенату використовувати для ріжних експериментів під іншою адресою. Цього маємо вже досить, п. премієре. Ваш виступ відібється широким відгуком по краю, однак не накормить голодних і не полатає крізи, яка повстала в наслідок злочинного занедбання кабінету Світальського, який не вважав на перестороги, але виїхав на довгі вакації. Його наслідник знову виступив з науками.

Лісова господарка.

(ік) На засіданні земельної комісії, яке відбулося під проводом пос. Клещинського в заступництві пос. Луцького, принято з малими змінами новелю про спіритусовий монополь в другому і третому читанні. З черги прийшла справа новелі до розпорядку президента з 24. VI. 1927. про загасподарювання лісів, що є власністю держави. Як перший промовець виступив **пос. д-р Баран** і в довшій промові піддав критиці дотеперішню девастаційну політику держави, яка найбільше винищила і винищує лісів у Карпатах і у східних воєвідствах, приноровлюючи за те всі можливі законні ригори до селян, що при парцеляції набули кілька морговї лісові наділи, зрештою з правила зовсім винищені. До виводів посла д-ра Барана прилучився посол Шекерик-Доників. Остаточно після дискусії принято одноголосно внесок, який взиває уряд, щоби до півроку предложив новелізацію згаданого декрету в тому напрямку, щоби дальшими карами за лісові провини не нищено селянства.

Промова сен. Бараника.

(ік) Над бюджетом мін-ства військових справ у сенаті виголосив коротку промову сен. Бараник, приєднуючися до погляду про скорочення військової служби. Бюджет мін-ства військових справ разом з видатками на утримання КОП-у, який фактично є складовою частиною армії із іншими видатками мін-ства інших ресортів, призначених на військові цілі, перевищає один міліярд золотих річно, себто є більшим як одна трета цілого бюджету держави. Такий бюджет не відповідає нинішним господарським умовам і податковій можности громадян і тому повинен бути зменшений. Промовець виступає проти прінціпу формування військових частин в такий спосіб, щоби скрізь істнувала польська більшість жовнірів. Військова управа виходить видно з заложення, що і тут треба на зовні заманіфестувати виключно національно польський характер армії і штучно вкривати факт, що польська держава є державою національностей, а не національно польською. Промовець звертає увагу на територіяльний принціп творення частин в Австрії. На вигуки з лавок ендецьких і ББ сенаторів, що завдяки цьому впала Австрія, промовець відповідає, що причиною упадку Австрії був здоровий гін народів до свободи. Промовець жаліється на брак відповідної скількости гр.-кат. і православних священиків в армії і непошанування прав української мови українських жовнірів. Головно атакує в цьому напрямку концепцію ПКУ. На інтерпеляцію у військових справах військове мін-ство не відповідає. Вимога рекрута від українського населення є найтяжчою формою податку для держави і найбільшою жертвою з боку населення і тому українське населення має право жадати виконання його справедливих вимог.

Велика промова сен. Галущинського.

(ік) Пізно вечером велику промову виголосив у сенаті при бюджеті мін-ства освіти сен. М. Галущинський. (З технічних причин зміст подамо в завтрішньому числі).

При бюджеті мін-ства освіти виголосив промову сен. **Троян**, а при бюджеті мін-ства публ. робіт сен. **Макух**. Їх промови подамо завтра.

Демонстрації на Шевченківськім концерті.

Арештування бувш. пос. Серветника.

З Рівного повідомляють, що там на академії в честь Тараса Шевченка виголошено поезію в польській мові „До брата Шевченка", підчас якої прийшло до демонстрацій. Коли ж на закінчення часть присутніх затонувала „Єще Польска не згінела", друга часть учасників стала співати „Ще не вмерла Україна". Тоді на салю ввійшов відділ поліції та придержав 165 осіб, одначе після вилеґітимування оставлено їх на волі. Зате арештували 6 людей, яким закидають викликання демонстрації та що ставили спротив владі. Між арештованими є й бувш. пос. Серветник (який стратив недавно мандат на основі присуду Найв. Суду).

Помер А. Ірашек.

Дня 12. березня помер у Празі найпопулярніший чеський письменник-повістяр Альойзій Ірашек на 79. році життя. Всі чеські часописи видали надзвичайні видання, що повідомляють про велику втрату для чеської літератури. (Тому кілька літ „Діло" подало було літературну характеристику про Ірашека в фейлетонах проф. С. Шаха).

Ґанді йде на Джалапюр.

З Бомбаю повідомляють, що 11. березня Ґанді почав великий похід на Джалапюр під кличем відмовлення слухняности англ. владі. Похід почав в окруженні великих мас народу після манїфестації в Амабаваді. Ґандієві прихильники рахуються з тим, що влада не оставить його на волі, тому вибрали вже наслідника, суддю Абаса Сіябі. Влада видала приказ арештувати бурмістра Калькути за підбурюючі промови. Ґанді видав ріжні вказівки, м. і. приказав спец. бриґаді інд. робітників добувати примітивним способом сіль із моря на знак протесту проти податку від соли.

Комуністична друкарня в Клепарові.

Поліція перевела ревізію в мешканні Мойсея Зіґмана з Борислава, при вул. Мосціцького в Клепарові. Найшли там циклостиль найновішої марки та ок. 200 кг. готових летючок з підписами КПЗУ і ЗНК. Відозви й циклостиль забрали на віз і відвезли до поліції, а Зіґмана до Бриґідок.

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (56) ч. „Діла" сконфіскувала прокуратура за одно невеличке місце зі статті пос. д-ра Барана „За боротьбу з коршмами". Це друга конфіската нашого органу в цьому році.

— **З приводу смерти Ф. Федорцева** зложила замість вінка на його могилу пані Іванна Левицька 20 зол. на „Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка", — а д-р О. Грицай з Відня прислав заяву співчуття.

— **Скінчення голодівки.** Українські політичні вязні у Львові в тюрмі „Бриґідки" покінчили розпочату перед кількома днями голодівку, що її розпочали були головно тому, аби добитися відділення політичних вязнів від звичайних злочинців. Досі деякі політичні вязні поміщені були в келіях, у яких перебувало по кільканацять злодіїв чи бандитів. Наслідком голодівки головні домагання вязнів сповнено.

— **Ювилей Бережан.** При кінці червня ц. р. м. Бережани святкуватиме 400-літній ювилей свого істнування. Цей ювилей сходиться із 125-літтям бережанської ґімназії і міська рада цього міста утворила комітет для улаштування спільного свята.

— **Україніка.** У франц. провінціяльнім деннику „Le paysan jurassien" з дня 28. лютня

*) **Література про шовківництво:** два останні річники „Сільського Господаря" з р. 1928 і 1929; часопис: „Шовківництво" при „С. Г."; два річники „Жіночої Долі" з р. 1928 і 1929; книжочка о. Яценкова, яка вийшла накладом „Доброї Книжки; статті в „Українському Голосі" з 1928 і 1929 року. **Для українських шкіл** „Сільський Господар" приладнив 40 скриночок (габльоток) з розвоєм шовкопрядки, користаючи з перших наших дослідних годівель. Габльотки ці, споряджені дуже вміло, продає „С. Г." по 20 зол., без зарібку, далеко дешевше, як чужі фірми. Вони можуть служити також нашим читальням до викладів про шовківництво.

якась француженка, що проживала на Україні від 1919 р., оповідає про жорстокости більшовицької влади. У нім. дневнику „Neues Winterburer Tagblatt" з дня 27. лютня находимо передовицю п. з. „Проблема меншостей", У берлінськім деннику „Deutsche Allgemeine Zeitung" з дня 27. лютня статейку „Боротьба меншостей за їхнє право".

— **Утратив службу і повісився.** У Підбірцях біля Львова у господаря Андрія Шевчука служив наймит Евстахій Влосик. На днях господар виповів наймитові службу і Евстахій Влосик з розпуки повісився у стайні Шевчука. Цей наймит був сиротою і ще недавно перебував у сирітськім захисті СС. Василіянок при вул. Потоцького у Львові.

— **Радикальний спосіб позбутись аліментів.** У Бичковицях, пов. Чортків, арештовано Михайла Войчишина за те, що хотів задусити свою дитину, матірю якої була його любовниця Анна Цибульська. Цибульська призналась, що Войчишин тому хотів позбутись дитини, щоби не платити їй аліментів.

— **Дещо зі статистики вязнів у Польщі.** Польща має 332 вязниць, які мають поміщення для 34.868 осіб. Сама Варшава має 36 вязниць для 9.620 осіб. У 1929 році в Польщі було у вязницях цілої Польщі 25.073 особи, у самій Варшаві 7.458, у Львові 4215, у Вильні 3252. Найгустіше заселені є вязниці у Вильні, де на 100 місць припадає аж 108 вязнів, так що вязниці є перелюднені. У карних вязницях в Польщі тепер сидить 13.415 осіб, у слідчих 11.458, з чого 1210 жінок. Політичних вязнів Польща має 2.449, з чого тільки 189 жінок, військових вязнів є тепер 419 осіб.

— **Ревізія сензаційного процесу в Празі.** В 1928 р. у Празі закінчився сензаційний процес проти журналіста Міхалка, письменника Клепетаржа і їх приятеля Сікорського, обвинувачених в убивстві малярки М. Верешмартової над Щирбським озером. Ці три обвинувачені вбили свою жертву, щоби здобути її доляри, привезені з Америки, при чім Міхалко навіть взяв з Верешмартовою цивільний сфінґований шлюб, щоби загарбати її майно. Лікар і письменник Клепетарж був засуджений на 15 літ вязниці, Сікорський також на 15 літ, а Міхалко на кару смерти. Клепетаржа засуджено на підставі зізнань Сікорського, хоч сам Клепетарж все твердив, що він не брав участи в убивстві. По двох роках вязниці, Сікорський доніс судові, що його зізнання були фальшиві і що Клепетарж справді навіть не був над Щирбським озером на Словаччині та не брав участи в убивстві малярки, тому цей процес буде відновлений, а Клепетарж може буде звільнений.

— **Трагічна смерть епископа.** Євангелицький епископ у Будапешті д-р Кірхкнопф минулої неділі в церкві говорив проповідь про смерть і страшний суд. Епископ попав у такий ораторський запал, що нагло дістав удар серця і помер на очах слухачів зібраних у церкві. Епископ Кірхкнопф підчас війни був військовим священиком, мав кілька военних відзначень і мав славу доброго бесідника, через що його промови передавало радіо по цілім світі.

— **Американська реклама.** Біля Ню Йорку побудовано прекрасний мавзолей, де можна купити гроби для небіщиків. Власники цього мавзолею помістили в газетах таке реклямове оголошення: „Ми продаємо і винаймаємо прекрасні, ясні кімнати для вічного спочинку. Кімнати трівкі як пїраміди, ціни дешеві. У мавзолею небіщик лежить так вигідно, що йому навіть не хочеться вставати і всі небіщики переконані, що вмерти на те, щоби лежати собі в нашім мавзолею, це правдива роскіш. У мавзолею є апарати для нищення хробаків і небіщики дуже вдоволені, що жадний хробак не приходить до них в гості. Як відомо, мертві американці дуже не люблять вітру і наш мавзолей побудований в місці, де вітру ніколи і не чути. Американці! Користайте з нагоди і старайтесь якнайскорше замешкати у вигідних гробах нашого мавзолею".

— **Жила 118 літ і всеж померла.** Дня 8. березня в Білостоку померла Лея Мінес, жидівка, що прожила 118 літ. Лишила вона дочку, яка тепер має 90 літ і внуків, з яких один має 65 літ, а другий 63.

— **Смертельна бійка на пасовиську.** Дня 7. березня на громадськім пасовиську в Загірю коло Давидова, повіт Львів, прийшло до бійки між тамошніми парубками, яка закінчилась смертю Дмитра Остапяка та Івана Климкевича і смертельним пораненням Олекси Балицького, який бореться в лічниці зі смертю. Парубки бились залізними палицями і ножами. Цікаве те, що за вбивство Дмитра Остапяка арештовано його брата Миколу, а за вбивство Климкевича арештований брат Степан Климкевич і Стах Шнайдер. Причиною смертельної бійки були особисті парубоцькі порахунки.

— **Клопіт скульптора з артисткою.** У Празі є славна чеська драматична артистка Седлячкова, яку пражани дуже люблять. У Празі живе й скульптор Фойт, якого пражани люблять не менше як Седлячкову. І ось ця артистка попросила цього скульптора, щоби він виконав скульптуру її голови, але тільки голови. Скульптор узявся до роботи, артистка щодня бігала до його ателіє позувати і була дуже вдоволена роботою Фойта. Але якеж було її обурення, коли одного дня вона побачила на виставі скульптуру своєї особи, але не тільки голови, а й бюст і цілу її постать і то обнажену. Під вікном вистави зібралась публика й оглядала нагу улюблену артистку і хвалила її бюст. Анна Седлячкова заскаржила скульптора до суду, доказуючи, що вона не позувала скульпторові нага і що він тільки на підставі уяви дотворив її бюст, хоч вона просила виконати тільки її голову. Скульптор доказує в суді, що артистка позувала наго і тепер суд сам не знає кому вірити, бо щоби доказати, що скульптура зроблена після моделю, треба би хіба артистку в суді обнажити і порівнати її бюст із бюстом виконаним скульптором. Процес ще не закінчений, але покищо скульптор зробив собі добру рекляму.

— **Ще істнують пірати.** На англійський корабель „Штерлінг" напали китайські пірати, які почали з залогою боротьбу, щоби здобути корабель. У битві було 12 піратів і 2 англійські старшини поранені. Коли на поміч англійському кораблеві прийшли інші пароплави, англійцям вдалось підпалити корабель піратів, наслідком чого згинуло 30 піратів, а декілька урятувалось на тім самім кораблі, на який нападали.

— **Самовбивство красуні-артистки.** В однім готелі в Ню Йорку найдено труп артистки Христини Нормановоі, яка була славна своїм талантом і незвичайною красою. Писала також вірші, якими захоплювала Ню Йорк. Недавно занедужала ця красуня на туберкульозу і коли лікарі втратили надію вилікувати її, вона закінчила життя самовбивством. Самовбивниця лишила 50.000 долярів спадку, який призначила для бідних артистів театру, де виступала.

— **Торнадо в Америці.** З Ню Йорку прийшли відомости, що в Люїзіяні над містами і селами в околицях Гаррісу пролетів торнадо, який знищив кілька сіл до тла, убив 2 особи і 30 осіб поранив.

— **Після великої повені в південній Франції.** В неділю ціла Франція обходила жалобу по жертвах великої повені. Французька преса подає статистику, яка начисляє 200 осіб, що згинули в цій повені. У самім місті Монтебані втопилось 3000 домашних звірят. Уряд асигнував великі суми для відбудови затоплених теренів.

— **Ріжні вісти.** В околиці Тересполісу б. Ріо де Жанейро поїзд вискочив зі шин, скотився у проваля, наслідком чого згинуло понад 50 осіб. — У місті Струмиці у Сербії комітаджі вкинули до каварні „Уніон" бомбу, яка вбила 4 особи а ранила 15 осіб. — В Лескояку в Сербії відбулись збори православних, які протестують проти переслідувань релігії в СРСР і домагаються, щоби синод оголосив царя Миколу II. святим мучеником, за його заслуги для православя і смерть з рук ворогів церкви. — Лотиська преса пише, що Східня Латвія залита збігцями із СРСР, які втікають перед колективізацією. — В Індії вибухла чорна віспа, від якої померло досі кількасот осіб. — Рекорд високости в леті літаком здбула в Ню Йорку 18-літня Емілія Шмідт, яка долетіла до висоти 9755 метрів, де почала тратити притомність і мусіла опуститись нижче. — У Кренміні в Південній Африці зірвалася вінда, що спричинила смерть 29 робітників.

— **Справлення помилки.** В статейці „З Адвокатської Палати у Львові" („Діло", ч. 56) перекручено назвище новоабраного президента Палати д-ра Володимира *Годлевського* на: Ґодоевського.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 12. березня ц. р: за масло експортове солене й несолене пріма по 5·30 зол. за кільограм; за літру молока 0·34 зол. за літру сметани 1·80 зол.; яйця копа 5·20 зол.

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Будь ласка, помістити на сторінках Вашого часопису ці мої рядки.

У ч. 9 (217) часоп. „Тризуб" з дня 2/III ц. р. в статті „Безтактність чи гірше?" п. І. Липовецький, зацитувавши спорий кусень з мого оповідання „Архангельські пера", написаного ще в 1925 р. й передрукованого тепер у лютневій книжці „Української Реформації", і похваливши його за „чудову українську мову" й „художність", вкінці зазначує:

„Хочемо підкреслити, що „Українська Реформація" вийняла з редакційного портфелю писані ще 1925 р. ці „Архангельські пера" саме в момент закриття Київо-Печерської Лаври: що робить це вона тоді, коли на сході бенкетують юрби червоних безбожників, які руйнують всі людські святощі, пускають з димом..." і т. д.

Спрямовуючи свої стріли проти „Української Реформації", п. Л-й тим самим і головним чином зачіпає мене, як автора названого оповідання.

З огляду на це мушу заявити: 1) що оповідання „Архангельські пера", як це відомо п. Л-у, писане ще в 1925 р.; 2) що в момент передруку цього оповідання ні мені, ні „Українській Реформації" нічого про закриття Київо-Печерської Лаври відомо не було; 3) що в оповіданні „Арх. пера" не тільки н і о д н и м с л о в о м не умалено значіння Лаври, а, навпаки, у в е с ь ч а с говориться про ролю її „для простодушного богобоязного українського серця", що підкреслює сам п. Л-ий; 4) що взагалі ціле оповідання написане в такому невинному, прихильному до цієї „простодушности" тоні, що могло найти місце не тільки в соц.-дем. орґані (де було вперше друковане), а навіть на сторінках релігійної преси.

Оповідання „Архангельські пера" описує вакханалію ошустів коло Лаври, які ловлять у свої сіти простодушного українського селянина, заманюючи його до рундуків з архангельськими перами, трісками з Господнього гробу, сльозами Богородиці й іншим делікатним крамом.

Коли це могло образити „релігійне чуття" п. Липовецького, тим гірше для нього, але ніяк не винні тому ані автор, ані редакція „Укр. Реф.". Так само ніяк не відповідальні ні автор, ні редакція за те, що більшовики в своїй „свобідній" країні оголошують війну „свободі совісти". Коли комусь хочеться ломити собі карк — не можна боронити йому робити ці приємности, так само, як не можна заборонити п. Л-му безпотрібно ломити свої пера на сторінках „Тризубу".

Одно тільки не добре і вже зовсім не етичне. Чому п. Л-й, зацитувавши з мого оповідання цілі уступи, не навів одного речення, після якого ставалаб зовсім непотрібною уся його балаканина. Ось це речення:

„Мила, рідна, дорогенька бабусе! Спи собі спокійно під шепоти берез на тихому сільському кладовищі й не навертай своїх думок на грішну землю, по якій носили Тебе Твої праведні ноги й на якій діється тепер бо-знає, що: закриваються святі церкви й манастирі, здираються святі шати з чудотворних ікон, відкриваються антирелігійні факультети й чиниться не знати ще які страшні й нечувані речі".

Sapienti Sat.

З високим поважанням
Федір Дудко.

Львів, 10. березня 1930.

З судової салі.

Трагедія в Пітричах перед перемиським судом.

І шестий день розправи приніс зізнання, які поважно обтяжують майора Рильського. Свідок Михайло Война, українець, слуга в дворі Рильської в Пітричах зізнає, що Рильський відносився до своєї жінки так зле, що вона кілька раз після бійки з ним, хотіла перепроситись з першим чоловіком Ясінським і вернути до нього, але боялась це вчинити, підозріваючи, що Рильський застрілить її і Ясінського. Критичного дня М. Война переходив біля парку, почув стріл і крик Рильської, „Єзус Маря!" після чого свідок прискочив до плоту, заглянув до парку, почув другий стріл і за хвилину побачив майора Рильського, як він без шапки вертав до дому. М. Война стрінув зараз жида Абрагама Шорца, який також чув стріли і все оповів йому, а Абрагам Шорц намовив його мовчати про те все, щоби не тягатись по судах і не стягнути на себе гнів та пімсту майора. Але Рильський пронючував, що Михайло Война чув стріли і все потім оминав його, а служниця Чайківська шепнула раз М. Войні: „Знаєш що, Михайло? Пан майор чомусь тебе боїться!"

На запитання прокуратора чи свідок чув виразно крик Рильської: „Єзус Маря!", свідок відповідає, що цей крик чув так виразно, що міг пізнати голос майорової та розріжнити „р", яке Рильська зле вимовляла.

Другий свідок, Абрагам Шорц потверджує, що чув стріли і радив Войні мовчати про ту справу. На запит прокуратора, що спонукало свідка вкінці виявити тайну, Абрагам Шорц відповідає: „Коли я довідався, що замісць майора Рильського, мають арештувати Ростоцького, мене почало гризти сумління і я виявив тайну Войни і свою, щоби ратувати Ростоцького".

Свідок Франціщок Славінський зі Станиславова зізнає, що Ростоцький оповідав йому, що Рильський застрілив її чоловік. І що він про все

зває, та виявить тайну тоді, як майор не схоче йому виплатити грошей, які йому належаться.

Кріваве весілля перед судом.

Матвій Явнюк женився з Настею Шик із Вихорни в Жовківщині й улаштував у домі своєї судженої гучне весілля. На весіллю парубки почали бійку, і то стріляючи з крісів до гостей з Жовтанець та до жениха за те, що він забрав їм дівчину, яка всім подобалась. Гості поховались попід лавки і під постіль, але куля вціляла брата молодої Степана Шика і поранила його так, що він скоро помер. Але це ділось ще в осени минулого року, а тепер ці парубки, Гнат Явнюк, Онуфрій Головка, Лука Заяць і Володимир Строцький стали перед судом і на днях розправа буде закінчена.

Очевидно, буйні парубки відпокутують за вибухи свого темпераменту у вязниці.

Зі спортового життя.

Гокейова дружина України.

С. Т. „Україна" у Львові може почванитися поважними успіхами своєї молодої гокейової секції. Дружина, яка перший рік плекає цей гарний, незнаний досі у нас ширше спорт, намчилася за один сезон стільки, що у грі дорівнює іншим львівським дружинам, які вже від кількох літ плекають гаківку. Дружина „України" розіграла в цьому сезоні 8 змагань, з чого виграла 4, 1 зремісувала, а 3 програла. Загальне відношення воріт 10 : 10 (7 : 2, 3 : 4, 0 : 4). В змаганнях за мистецтво Б-кл. здобула „Україна" друге місце, маючи 7 пунктів і відношення воріт 8 : 6. В барвах „України" грало 10 змагунів, з чого всі змагання грали: Труш, Скрипій і Ліщинський (по 8), Дицьо і Грещук по 7, Петрів 5, Гофрик 4, Кобзяр, Дмитренко і Мороз по 1. Ворота здобули: Труш 5, Дицьо 3 і Петрів 2. Дається ще відчувати брак витревалости дружини до кінця змагань, чого найліпшим доказом є те, що „Україна" не здобула ще ані одних воріт у кінцевій терці. Всеж таки успіхи дружини на леді, як на перший рік, надсподівано гарні.

З спортового клюбу „Беркут" в Перемишлі.

Цього року урухомлено при „Беркуті" лещетарську секцію. З причини відсутности снігу секція не могла розвинути більшої діяльности. А проте в першій половині лютого влаштовано кілька вільних прогульок в околиці Перемишля. — Найдіяльнішою була гімнастична секція. Руханка відбувалася двічі в тижні при поважній фреквенції членів. Дня 17. січня відбувся в салі Народнього Дому „Руханковий Вечір", якого програму виповнили: вправи на перстенях, на поручах і на скрині, вежі пяткові й вісімкові, вправи смолоскипами і спортові образи. — Легко-атлетична секція вела цілу зиму заправу до легкої атлетики.

Черговість мистецтв у Відні.

Черговість у мистецтвах віденських дружин є тепер така: 1) Рапід 20 п., 2) Адміра 18 п., 3) Вієнна 18 п., 4) ВАЦ 17 п., 5) Австрія 16 п., 6) ФАК 13 п., 7) Вакер 11 п., 8) Спортклюб 11 п., 9) Ніхольсон 11 п., 10) Герта 11 п., 11) Гакоаг 7 п. — Ситуація жидівської дружини „Гакоаг", що мин. року дісталася до першої ліги, є знову безнадійна.

Черговість мистецтв у Празі.

В мистецтвах чехословацької професіональної ліги проводить Славія (16 п.). За нею йдуть: 2) Вікторія Жіжков 10 п., 3) Богеміенс 9 п., 4) Кладно 9 п., 5) Спарта 8 п., 6) Тепліцер ФК 4 п., 7) ЧАФК 4 п., 8) Чехіє Карлін 2 п.

Дописи.

СКОЛЄ. (Ревізії). Перед кількома днями перевела поліція на судове доручення трус у приватнім мешканні голови філії „Просвіти" в Сколім о. катехита М. Притуляка. Трус переводило 3-ох постерунковиx від год. 10·45 до 1·30 в полудне. Ревізія не дала ніякого позитивного висліду. Забрали зі стіни „поглядову карту українських земель" (етнографічну) за 20 сот., за якою, як казали, приходили. Рівночасно командант постерунку з 2 постерунковими переводив трус у новозаснованій українській „Верховинській Книгарні", звідки забрали отсі книжки: 1. Розвиток української національної думки Охримовича. 2. На трівогу (3 прим.) Герасимовича. 3. Про нові польські шк. закони Целевича. 4. Свинська конституція і 5. Чума Франка, 6) Юнацтво і Пласт Донцова, 7. Берестейський мир (вид. „Черв. Калини"), 8. Народні казки, 9. Малі герої, 10 Що таке нарід або нація?. 11. Батьківщина Франка, 12. Історія України І. Крипякевича, 13. **Перша ніч Полянича, 14. З мапки (поглядова карта українських земель) та 15. Гуцульський курінь, приватну власність п-ни Д. Федорики, в домі якої міститься книгарня. — Чого вже нині поліція не квестіонує і не забирає, коли навіть діточі оповідання страшні для неї та „антипаньствові"?**

СТАРОСАМБІРЩИНА. *(Освітні й кооперативні справи).* В дні 25. І. ц. р. відбулися в Лінинці загальні збори читальні „Просвіти", яка вже від кількох літ не проявляла жадної діяльности. Реферували на зборах про освітні справи п. О. Туринський і о. Іриней Крутій. — Дня 26. І. ц. р. відбулися перші збори новозаложеної читальні „Просвіти" в Нанчілці Великій. Ця нова читальня має велике значіння, бо в Нанчілці нараховується до 70 проц. анальфабетів. — У дні 9. II. ц. р. відбулися загальні збори читальні „Просвіти" в Бусовиську. Це село належить до найкращих в повіті і в ньому дуже добре йде освітня і кооперативна справа. — В дні 31. І. ц. р. відбулася у Старому Самборі кооперативно-господарська анкета в справі двотижневого сільсько-господарського курсу і заложення повітової кооперативної гуртівні. Постановлено влаштувати сільсько-господарський курс і засновати кооперативну гуртівню.

БУЧАЧ. *(Заборона зборів кредитової кооперативи.)* Дня 4-го березня ц. р. відбувалися в Бучачі загальні збори повітової щадничо-кредитової кооперативи „Праця" в Бучачі. Підчас відчитування протоколу з попередніх зборів прийшов на салю командант поліції в Бучачі Пекаж і зажадав від голови зборів інформацій, що це за збори і хто їх скликав та чи є на них дозвіл староства. Зібравши ці відомости, відійшов, а за якої пів години явився на салі командант повітової поліції підкомісар Стефанович з тим-же командантом Пекажом і 10 узброєними поліціянтами та на доручення староства розвязав збори і наказав присутнім до 2 хвилин опорожнити салю. Поки присутні збагнули, в чому річ, підкомісар наказав поліціянтам опорожнити салю силою. Про зарядження староства кооператива повідомила міністра внутрішніх справ, а відпис цього повідомлення переслала нашій Парляментарній Репрезентації. Рівночасно внесла до прокуратури в Станиславові карне донесення проти староства і повітового команданта в Бучачі за надужиття влади.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер, 13. березня, год. 7·30 вечором „Травіята". Виступ Ади Сарі.

Пятниця, 14. березня, година 7·30 веч. „Мамуся на відданні". — Популярна вистава.

Малий Міський Театр:

Четвер, 13. березня, год. 7·30 вечором „Справа Якубовського".

Театр ревії „Іонг" — в салі кіна „Кольосей":

Четвер 13-о і пятниця 14-го березня, „Тут найдеш мужа". — Дві вистави: год. 7·30 і 9·30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Любощі сучасної дівчини" (Колін Мур). Кантор із Нюйорку Розенблат співає найновіші пісні.

КАСІНО: Мавоdеску (Мозжухин).

КОЛЬОСЕЙ: Пат і Паташон, хлопці до всього.

ЛЕВ: Культ тіла.

МАРУСЕНЬКА: Шукаю чоловіка. Веселий вдовець.

ОАЗА: Злодій з Багдаду.

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Мельодія сердець" (Віллі Фріч, Діта Парльо, циганські пісні Янчі Бальога).

ПАН: Чотири чорти.

ПАСАЖ: Кроваві сліди (II. часть Тарзана). Американська комедія. Гомонтів тиждень.

ПРОМІНЬ: Білі ночі.

СТИЛЕВЕ: Заборонене кохання з фільмі „Право молодости".

ФАТАМОРГАНА: Чортиця з Тріполісу.

ХИМЕРА: Інтригант (Яніпгс).

УТІХА: Торговка невільницями (на осн. повісти Дж. Льондона).

Програма радіо.

Четвер 13. III. 1930.

ЛЬ 13 11·58 Сигнал часу, з Маріяцької вежі; метеорольогічний комунікат; 12·10 Концерт грамофонових плит. 17·45 Пополудневий концерт із Варшави. 18·45 Комунікати всячина. 19·25 Відчит „Січневе повстання в румунській поезії" (виг. Душа Чара), 20·05 фейлетон „Я прийшов, побачив і остовпів" (виг. И. Стафієра й А. Чуприк). 20·30 Вечірній концерт: легка музика (транс. з Варшави). 21·30 Трансмісія авдиції з Вильна, 22·15 Трансмісія комунікатів із Варшави.

Пятниця 14. III. 1930.

Краків (312,8) 17·45 Концерт з Варшави. **Ляйпціг** (259) 16·30 Оперова музика. **Льондон** (356,3) 19·40 Радіокабарет. **Берлін** (418) 20·10 Музика вулиці. **Стокгольм** (436) 18·45 Ісляндські пісні. **Відень** (516,3) 10·30 Солісти. **Будапешт** (550) 12·00 Дзвони і музика грамофонів. **Москва** (825) 15·30 Народні революційні пісні. **Ленінград** (1000) 19·30 Літературний вечір. **Харків** (1304) 16·00 Російська музика. **Париж** (1725) 16·45 Концерт.

Субота 5. III. 1930.

Варшава (1411,7) 12·04 Грамофонові плити. **Краків** (312,8) 13·10 Трансмісія з Варшави. **Ляйпціг** (259) 16·30 Веселий вечір. **Льондон** (356,3) 18·15 Програма для дітей. **Берлін** (418) 16·30 Концерт з Ляйпціґу. **Стокгольм** (436) 18·30 Слуховище. **Будапешт** (550) 19·15 Мадярські пісні (співає Боданова). **Ленінград** (1000) 19·00 Трансмісія з радіотеатру. **Харків** (1304) 16·00 Концерт і танці. **Париж** (1725) 19·10 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка.

Рожнятів:
Четвер 13. III. 1930 — Те, що не бувало
Пятниця 14. III. 1930 — Трійка гільтаїв
Рівне:
Субота 5. III. 1930 — Ніч несподіванок.
Неділя 16. III. 1930 — Гетьман Мазепа.
Цінева:
Неділя 16. III. 1930 год. 3 попол. — Маруся Богуславка.
1518 11—

На „Рідну Школу" зложили в заміну ... Торговельний Дім ... валового Ост... Фан... Боднець 11 — збірка на весіллі д-ра Сьосюхала; Теодозія з Голейків і д-р Евген Степанюки 30, замісць повідомлень про їхнє вінчання, яке відбулося в Синоці дня 16. II. ц. р.; Юліян Левицький, Осмолода 10 — замісць желань у день вінчання п. Ольги Гундич з д-р Юрієм Кульчицьким; Олекса й Григорій Кандиба, Михновець 10 — замісць вінка на домовину бл. п. Кості Паньківського. — Вп. Жертводавцям складає щиру подяку **Голова Управа.** 1612

Новий Український Театр під упр. П. Карабіневича.

Хирів:
13/III Король життя.
Лісько:
14/III Витрест.
15/III День і ніч.
16/III Шукаю мужа. 1575 6 ?

За редакцію відповідає Олександер Костів. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.